

وہ زارہ تی کارو کاروباری کۆمه لایه تی

ژماره: ۵۳۱۸ له ۲۷ / ۲۰۲۳

به پیتی ئه و ده سه لاته ی که پیمان دراوه له برگه ی (ب) ی ماده ی (۱۰۵) له یاسای چاودیری کۆمه لایه تی
ژماره (۱۲۶) سالی ۱۹۸۰ ، ئه م رینماییه مان ده رکرد:

رینماییه ژماره (۵) ی سالی ۲۰۲۳

تایبته به مۆله تی کردنه وه ی سه نته ری راهینان و شیاندنی که م ئه ندانان و خاوه ن پیداوایستی تایبته

به شی یه که م

پیناسه و ئامانج

ماده ی (۱) پیناسه:

مه به ست له م ده سه ته واژه و زاراوانه ی خواره وه ماناکانی به رامبه ریانه بو جیبه جی کردنی ئه م
رینماییه:

یه که م: هه رییم: هه ریمی کوردستان – عیراق.

دووه م: وه زارته: وه زارته تی کارو کاروباری کۆمه لایه تی هه رییم.

سییه م: وه زییر: وه زییری کار و کاروباری کۆمه لایه تی هه رییم.

چواره م: به ریوه به رایه تی گشتی: به ریوه به رایه تی گشتی چاودیری و گه شه پیدانی کۆمه لایه تی له
پاریژگا و ئیداره سه ره به خۆکانی هه رییم.

پینجه م: به ریوه به رایه تی: به ریوه به رایه تی چاودیری که مئه ندانان له پاریژگا و ئیداره سه ره به خۆکان.

شه شه م: سه نته ری تایبته: سه نته ری راهینانی که مئه ندانان و خاوه ن پیداوایستی تایبته که له لایه ن
که رتی تایبته ته وه داده مه زین.

حه وته م: شیاندن: کۆمه لیک له ده سه تخه ری ئاماده کراو به مه به ستی باشترکردنی کارایی که مئه ندانان

وسنووردارکردنی په که وته یی ئه و که سانه ی به کیشه ی ته ندروستی گرفتار دهن له کاتی

هه لسوکه وتیان له گه ل ژینگه که یان .

ماده ی (۲) ئامانج:

دامه زرانندی سه نته ری تایبته ته ودابینکردنی خزمه تگوزاری جوړاجوری کاتی و به رده وام بو
شیاندنه وه ی که مئه ندان و خاوه ن پیداوایستی تایبته به مه به ستی تیکه لکردنه وه یان به ژبانی ئاسایی
کۆمه لگه

بہشی دووہم
ریکار و مہرجہکان

ماددہی (۳):

یہ کہم: وہزیر یا ہر کہ سیک کہ دہسہلات لہو و ہردہگریٹ مؤلہتی کردنہوہی سہنتہری تایبہت بہ کہسی ئاسایی و مہعنہوی دہدات.

دووہم: ماوہی مؤلہت (۱) یہک سالہ و لہسہر داوای خاوہنہکہی دوو سال جاریک نوئ دہگریٹہوہ.

سیبہم: بہرپوہبہرایہتی داواکاری کردنہوہی سہنتہری تایبہت و نوئ کردنہوہی و ہردہگریٹ چوارہم: بہرپوہبہرایہتی گشتی لیژنہیہکی ہونہری لہ بواری کومہلایہتی و تہندروستی و پەروردهی لہ بہرپوہبہرایہتی پیکدہہینیت بہ مہبہستی کہشفی شوینکاری سہنتہری تایبہت و بوونی مہرجہکانی ہاتوو لہم رینمایہ، دواتر راپورتی پیویست بہرزدہکہنہوہ بؤ بہرپوہبہرایہتی گشتی بہ مہبہستی رہزامہندی یان بہرزکردنہوہی بؤ و ہزارہت.

ماددہی (۴):

لیژنہکانی چاودیڑی لہ و ہزارہت و بہرپوہبہرایہتی گشتی ئہرکی چاودیڑی و پشکنینی سہنتہری تایبہت دواي پیدانی مؤلہت لہ ئہستؤ دہگرن و راپورتی پیویست بؤ لایہنہ پەيوہندیدارہکان بہرزدہکہنہوہ.

ماددہی (۵): مہرجہکانی مؤلہت:

یہ کہم: دانیشتوو یاخود نیشتہجیی ہہریم بیت.

دووہم: بہرپوہبہری سہنتہری تایبہت پسپوری ہہبیت لہ بواری پەروردهی تایبہت کہ بہ بہلگہ سہلمینراو بیت.

سیبہم: ناسراو بن بہ رابردوو و خورہوشتی باش.

چوارہم: بہرنامہی کاری سہنتہر پیشکەش بکات.

پینجہم: پلانی راہینان و شیاندنی تایبہت بہ سہنتہر پیشکەش بکات.

شہشہم: ہینانی ئہستوپاکی لہ بہرپوہبہرایہتی دہستہبہری کومہلایہتی.

جہوتہم: ہہر مہرجیک کہ بہرپوہبہرایہتی گشتی بہ پیویستی بزائیت.

بہشی سیبہم

رسومات و کریی و ہرگرتن

ماددہی (۶):

ئہم برہ پارانہی خوارہوہ و ہردہگریٹ بؤ پیدانی مؤلہت و نویکردنہوہی:

یہ کہم: بری (۲۰۰۰۰۰) دوو ملیون دینار بؤ پیدانی مؤلہت.

دووہم: بری (۱۰۰۰۰۰) یہک ملیون دینار بؤ نویکردنہوہی مؤلہت.

ماددهی (۷):

کرپی وەرگرتن و خزمه تگوزاریه کان له سه نتهری تایبته له سه ر پاسپاردهی لیژنه ی هونهری له لایهن خاوهنی سه نته ره کان ده سنیشان ده کریت و له لایهن به پړیوه به رایه تی گشتی په زامه ندی له سه ر ده دریت له سه ر بنه مای جوړی باله خانه که و ستاف و گشت نه و خزمه تگوزاریانه ی پیشکه ش به که یس ده کرین به مه رجیک بارگرانی زور نه که ویتته سه ر شانی که سوکار و سه ر په رشتیاری که مئه ندام و خاوهن پیداویستی تایبته.

ماددهی (۸):

به پړیوه به رایه تی گشتی له ریگی لیژنه ی هونهری سالانه به هه ماهه نگی له گه ل سه نتهری تایبته به کرپی وەرگرتن داده چیتته وه به په چاوکردنی بارودوخی ئابووری و خزمه تگوزاری پیشکه ش کراو.

ماددهی (۹):

وهرگرتنی که مئه ندام و خاوهن پیداویستی تایبته به بی په چاوکردنی ته مهن و په گه ز ده بیت ، پاشان پۆلین بو نه و که یسانه ده کریت به په چاوکردنی جوړی که مئه ندامی و ته مهن و په گه ز.

به شی چواره م

مه رجه کانی پیویست له باله خانه ی سه نتهری تایبته

ماددهی (۱۰):

یه که م: شوینی جوگرافی گونجاو بیت که به هه ماهه نگی له گه ل وه زارته ده کریت، له ناوچه یه که پیویستی به خزمه تگوزاری شیاندنه وهی که مئه ندام و خاوهن پیداویستی هه بیت.

دووه م: باله خانه که سه ره خو بیت و هاوبه ش نه بیت له پړپه و خزمه تگوزاریه کانی باله خانه یه کی تر و رووبه ری له (۴۰۰) م ۲ که متر نه بیت و ته نها نهومی خواره وه تایبته بکریت به شیاندنه وهی که مئه ندامان و خاوهن پیداویستی تایبته.

سپیه م: پیویسته باخچه و یاریگی گونجاوی هه بیت.

چواره م: دیوار و پړپه وه کانی چوونه ژووره وه و هاتنه دهره وهی گونجاو بن ئاسته نگ بو جووله ی که مئه ندام و خاوهن پیداویستی تایبته دروست نه کات.

پینجه م: له کاتی بوونی پۆل نابیت رووبه ره که ی له (۴ x ۵) م ۲ که متر بیت.

شه شه م: بوونی هوئی چالاکی وهرزشی که رووبه ره که ی له (۴ x ۱۰) م ۲ که متر نه بیت.

حه وته م: پرسگه ده بیت له دهره وهی دهرگی سه ره کی باله خانه که بیت.

هه شته م: هه بوونی سیسته می کامیرای چاو دیری بو چاو دیری کردنی گشت به شه کانی سه نته ر.

نویه م: بوونی هه ردوو جوړ ئاوده ستی شهرقی و غه ربی له ناو سه نتهری تایبته.

دەيەم: بوونى مەرجەكانى تەندروستى لە بالەخانەكە بۆ نموونە سىستەمى ساردى و گەرمى و ھەواگۆرگى و پووناكى.

يانزدەم: دابىنکردنى سىستەمى ئاگرکوژىنەو ھە كە سەرجەم پووبەرى بالەخانەكە بگريئە خۆى، لەگەل بوونى دەروازەى فرياكەوتن.

بەشى پىنجەم
ستاف و مەرجەكانى

ماددەى (۱۱):

يەكەم: بەرپۆەبەرى سەنتەرى پىويستە ھەلگى بروانامەى زانكۆيى تايبەتمەند بىت و شارەزا بىت لەم بواردەدا.

دووەم: ستافى سەنتەرى تايبەت بە گوپرەى پىويستى كەيسەكان و جوورى كەمئەندامى و خاوەن پىداويستى تايبەت ديارى دەگرين بە مەرجى بوونى پىپۆرى كۆمەلايەتى و دەروونى و پزىشك و مامۇستا و دايەن و خزمەتگوزارى پىويست.

سەيەم: بەرپۆەبەرى سەنتەرى تايبەت يارىدەدەرىكى دەبىت بە بوونى ھەمان مەرجى بەرپۆەبەر، بەشيك لە كارەكانى بەرپۆەبەر لە ئەستۆ دەگرىت، لەكاتى ئامادەنەبوونى بەرپۆەبەر يارىدەدەرەكەى شوينى دەگرىتەو.

ماددەى (۱۲):

دەوامى سەنتەرى تايبەت لە لايەن خودى سەنتەرەو ديارى دەگرىت بە ھەماھەنگى لەگەل بەرپۆەبەرايەتى گشتى بە مەرجيك نابىت بۆ كەيسەكاتىەكان لەكاتى دەوامى فەرمى كەمتر بىت.

ماددەى (۱۳):

سەرجەم ستافى سەنتەرى تايبەت پىويستە لەرپگەى بەرپۆەبەرايەتى دەستەبەرى كۆمەلايەتەو دەستەبەريان بۆ بكرىت.

بەشى شەشەم
سزاي سەرىپچى

ماددەى (۱۴):

يەكەم: ھەر سەنتەرىكى تايبەت سەرىپچى حوكمەكانى ھاتوو لەم رپنمايىە و ياسا و رپنمايىە يەيوەندارەكان بكات لە لايەن بەرپۆەبەرايەتى گشتىەو ئاگادار دەكرىتەو بە لادانى سەرىپچىكەى لە ماوہى (۷) ھوت پۆژدا .

دووەم: لەكاتى بەردەوام بوونى سەرىپچىكەى لە دواى ماوہى ھاتوو لە برگەى يەكەمى ئەم ماددەيە بە پىبژاردنىك سزا دەدرىت كە برەكەى لە (۲۵۰۰۰۰) دوو سەد و پەنجا ھەزار دىنار كەمتر نەبىت.

سیئہم: له کاتی بهرده وامبوونی سهنته‌ری تایبته له سه‌ر سه‌ریچییه‌کانی سه‌ره‌پای جیبه‌جی کردنی هه‌ردوو برگی (یه‌که‌م و دووهم) ی ئەم مادده‌یه ئەوا به‌ راپۆرتی لیژنه‌ی هونه‌ری په‌سندکراو له‌ به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی یاخود هه‌ر لیژنه‌یه‌کی تری وه‌زاره‌ت به‌ برپاری وه‌زیر مۆله‌تی لیده‌سیندرینه‌وه.

چوارهم: خاوه‌ن سهنته‌ری تایبته‌ بۆی نیه‌ جارێکی تر داوای مۆله‌تی هاوشیوه‌ بکاته‌وه‌ ته‌نها دوا‌ی تیپه‌ربوونی (۲) دوو سال نه‌بیته‌ به‌سه‌ر ماوه‌ی لێسه‌ندنه‌وه‌ی مۆله‌تی یه‌که‌می.

پینجه‌م: له‌ کاتی بوونی (۳) سی سه‌ریچی له‌ ماوه‌ی یه‌ک سالدا سهنته‌ری تایبته‌ له‌ لایه‌ن به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتییه‌وه‌ به‌ پیژاردنی‌ک سزا ده‌دریته‌ که‌ برک‌ه‌ی له‌ (۵۰۰۰۰۰) پینج سه‌ده‌ هزار دینار که‌متر نه‌بیته‌.

مادده‌ی (۱۵):

خاوه‌ن سهنته‌ری تایبته‌ بۆی هه‌یه‌ تظلم له‌ برپاری وه‌زیر به‌ لێسه‌ندنه‌وه‌ی مۆله‌ت بکات وه‌ له‌ کاتی ره‌تکردنه‌وه‌ی تظلمه‌که‌ی بۆی هه‌یه‌ تانه‌ له‌ برپاری وه‌زیر بدات له‌ به‌رده‌م دادگای تایبته‌تمه‌ند.

مادده‌ی (۱۶):

وه‌زاره‌تی ته‌ندروستی بۆی هه‌یه‌ له‌ ریگه‌ی لیژنه‌ی چاودیری و پشکنین چاودیری لایه‌نی ته‌ندروستی سه‌نته‌ره‌کانی تایبته‌ بکات.

مادده‌ی (۱۷):

ئەم رێنماییه‌ جیبه‌جی ده‌کریت له‌ ریکه‌وتی بلاوکردنه‌وه‌ی له‌ رۆژنامه‌ی فه‌رمی (وه‌قایعی کوردستان).

کوستان محمد عبدالله

وه‌زیری کار وکاروباری کۆمه‌لایه‌تی